

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
16/1243

Vår ref
16/2293-

Dato
23.05.2016

Høring - Evaluering av offentleglova -

Vi viser til Justis- og beredskapsdepartementets brev av 25. februar 2016.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har følgende innspill og kommentarer til saken.

Helse- og omsorgsdepartementet behandler innsynsbegjæringer som gjelder saksdokumenter i departementet og er klageorgan for innsynsbegjæringer som er avgjort av underliggende virksomheter og de regionale helseforetakene.

Departementet ser at det noen ganger kan være utfordrende å overholde frister for saksbehandlingen ved innsynsbegjæringer og klager. Dette gjelder særlig dersom det i løpet av kort tid kommer et omfattende antall innsynsbegjæringer fra en og samme person eller juridisk enhet, eller dersom dokumentene i seg selv er omfattende. Ved et konkret tilfelle fikk HOD om lag 1300 innsynsbegjæringer fra ett og samme selskap i løpet av fem dager. En rekke av innsynsbegjæringene ble helt eller delvis avslått, og flere av avslagene ble påklaget.

Et slikt omfang av innsynsbegjæringer er svært ressurskrevende både for arkivpersonalet og saksbehandlere. Det binder opp store ressurser og går ut over viktige arbeidsoppgaver. HOD mener det bør vurderes endringer i regelverket for å unngå innsynsbegjæringer av et omfang som synes urimelig belastende for forvaltningen. Tiltak som kan vurderes er for eksempel a) å sette en øvre grense for antall innsynsbegjæringer/klager som kan kreves besvart fra en og samme person/organisasjon innen en gitt tidsperiode, b) at det gis forlengede tidsfrister ved

særlig stort omfang av innsynsbegjæringer/klager og/eller c) at det stilles krav til saklig begrunnelse ved særlig stort omfang av innsynsbegjæringer.

Utfordringer knyttet til frister og omfang gjelder også ved manuelle eller generelt utformede innsynskrav. Dette kan for eksempel være tilfeller hvor det bes om innsyn i dokumenter knyttet til et tema eller en tidsperiode. I slike saker må forvaltningen selv finne frem til hvilke dokumenter som kan være relevante for innsynskravet. HOD mener det kan være behov for klargjørende bestemmelser/retningslinjer som regulerer slike situasjoner.

Departementet får ofte spørsmål om hvor langt virksomheten må gå eller hvor mye arbeid og ressurser som må benyttes for å sammenstille informasjon etter offentlighetsloven § 9. Omfanget av undersøkelser og sammenstilling av informasjon, tidsaspektet og utfordringer knyttet til å overholde frister er viktige spørsmål i slike innsynssaker. Det er behov for klarere retningslinjer knyttet til hva som kan kreves av virksomheten på dette punktet.

Med bakgrunn i helse- og omsorgssektoren har Helse- og omsorgsdepartementet noen sakstyper hvor det er ønskelig med klarere regler/retningslinjer. Dette gjelder innsyn i lydfiler/lydopptak og innsyn i varslingsaker.

Dagens mobiltelefoner har gjort det enkelt å ta opp samtaler. Sektoren opplever at personer også inkluderer lydfiler/lydopptak i vedlegg til sine henvendelser til virksomhetene. Lydfilene/lydopptakene inneholder svært ofte mye taushetsbelagte opplysninger. Selv om Justis- og beredskapsdepartementet og Sivilombudsmannen har kommet med noen uttalelser de siste årene, er det behov for klare retningslinjer for hvor langt en virksomhet må gå i arbeidet med å gi innsyn i slike lydfiler/lydopptak.

I varslingsaker omfattes ofte deler av opplysningene av taushetsplikten. For store deler av opplysningene må imidlertid hensynet til offentlighet veies opp mot hensynet til den som varsler og om dette medfører at opplysningene omfattes av taushetsplikten. I tillegg må det også legges vekt på at innsyn vil kunne redusere antallet varsler i fremtiden på grunn av potensielle varsleres frykt for å bli utlevert. Media ønsker ofte innsyn i varslingsaker mens noen varslere ikke ønsker at media skal få tilgang til varselet og/eller deres identitet. Vurderingen av hva det kan gis innsyn i er ofte vanskelig. Varsleren kan også ønske eller forvente at det skal gjøres unntak fra flere opplysninger enn det som offentlighetsloven åpner for å unnta fra innsyn. Departementet ser derfor at det kan være behov for klare retningslinjer ved innsyn i dokumenter/opplysninger i slike dokumenter.

Departementet er enig i rapportens konklusjon om at mange oppfatter vurderinger knyttet til taushetsplikt som vanskelig. Departementet ser at den som har fått helt eller delvis avslag på sin innsynsbegjæring under henvisning til taushetsplikten, ofte påklager avslaget.

Med vennlig hilsen

Siv Wurschmidt (e.f.)
avdelingsdirektør

Tone Kurås

rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.